

Vendimi

Nr. 15, datë 3.6.1997

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Rustem Gjata, Kryetar i Gjykatës Kushtetuese

Hilmi Dakli, Anëtar i

Manol Konomi, Anëtar i

Veli Budo, Anëtar i

Zija Vuci, Anëtar i

Alfred Karamuço, Anëtar i

Halil Kopani, Anëtar i

Franc Jakova, Anëtar i

Me sekretare Drita Filto, më datë 28.5.1997 mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.5/1 Akti që u përket:

KËRKUES:

1.XHEMILE BALAVIA, e përfaqësuar nga Av.Spiro Vodica,

2. IGLI TOSKA,

3. KUJTIM BARA,

4. ARTUR GUMBARDHI,

5. EDUARD VEÇANI,

6. KOSTA KACORRI,

7. GJYSTINA DARDELI,

8. GJON LEPURI,

9. BARDHYL LOHJA,

10. SKENDER SKËNDAJ,

SUBJEKT I INTERESUAR: Këshilli i Lartë i Drejtësisë, në mungesë.

OBJEKTI :

Shfuqizimi si antikushtetues i vendimeve të Këshillit të Lartë të Drejtësisë nr.1, datë 30.3.1995; nr.7, datë 6.2.1996 dhe nr.8, datë 23.08.1996.

GJYKATA KUSHTETUESE pasi dëgjoi kërkuesat dhe përfaqësuesit e tyre dhe bisedoi çështjen në tërësi

VËREN:

Kërkuesat Xhemile Balavia, Igli Toska, Kujtim Bara, Eduard Veçani, Artur Gumbardhi, Kosta Kacorri, Gjystina Dardeli, Gjon Lepuri dhe Bardhyl Lohja, kanë qenë gjyqtarë në gjykatat e rretheve Kukës, Tiranë, Mat, Vlorë, Kurbin dhe Shkodër dhe me Vendimet nr.1, datë 30.03.1995; nr.7, datë 06.02.1996 dhe nr.8, datë 23.08.1996 të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, janë liruar nga detyra e gjyqtarit, sipas rastit, me motivacionet "për shkelje të rëndë të disiplinës në punë", "për shkelje të etikës së gjyqtarit", "për shkelje të ligjit dhe paaftësi në detyrë".

Gjatë gjykimit të çështjes rezultoi se në të gjitha këto raste Këshilli i Lartë i Drejtësisë i ka marrë vendimet pa i thirrur kërkuesat dhe pa iu dhënë atyre asnjë mundësi të mbrohen duke parashtruar pretendimet dhe arsyet e tyre.

Marrjen e masave ndaj kërkuesave nga ana e Këshillit të Lartë të Drejtësisë, pa iu dhënë mundësi të mbrohen, Gjykata e çmon çënim të procesit të rregullt ligjor, të sanksionuar si parim kushtetues në nenin 38 të Ligjit nr.7692, datë 31.03.1993 "Të Drejtat dhe Liritë Themelore të Njeriut".

Parimi i domosdoshmërisë së dëgjimit të gjyqtarit prej organit që shqyrton marrjen e masave disiplinore ndaj tij parashikohet edhe në "Parimet themelore në lidhje me pavarësinë e drejtësisë", të

miratuara nga Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara me rezolutat e saj 40/32 të 29 nëntorit 1985 dhe 40/146 të 13 dhjetorit 1985, ku në pikën 17 thuhet : "Çdo akuzë ose ankesë kundrejt një gjyqtari në ushtrimin e funksioneve të tij gjyqësore dhe profesionale duhet të shqyrtohet sipas procedurës më të përshtatshme. Gjyqtari ka të drejtë të përgjigjet".

Rrjedhimisht, vendimet e sipërpërmendura të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, për lirimin e kërkuesave Xhemile Balavia, Igli Toska, Kujtim Bara, Artur Gumbardhi, Eduard Veçani, Kosta Kacorri, Gjystina Dardeli, Gjon Lepuri dhe Bardhyl Lohja nga detyra e gjyqtarit, duhet të shfuqizohen dhe Këshilli i Lartë i Drejtësisë të rishqyrtojë çështjet e secilit kërkues duke i dhënë atyre mundësi të mbrohen. Pretendimet e tyre lidhur me akuzën që u bëhet duhet të verifikohen në mënyrë të hollësishme e të detajuar. Vetëm pas një procedure të tillë të rregullt ligjore, Këshilli i Lartë i Drejtësisë do të mund të japë vendime të arsyetuara e të bazuara në ligj.

Gjatë shqyrtimit të çështjes u konstatua gjithashtu, se në fjalinë e dytë të nenit 11 të Rregullores nr.1/1, datë 30.03.1995 "Për mënyrën e funksionimit e të ushtrimit të veprimtarisë së Këshillit të Lartë të Drejtësisë" thuhet : "Kur e gjykon të nevojshme, Këshilli i Lartë i Drejtësisë mund të thërrasë në mbledhje, t'i drejtojë pyetje e të kërkojë shpjegime drejtpërdrejt nga punonjësi ndaj të cilit është kërkuar marrja e masës disiplinore". Gjykata çmon se kjo vjen në kundërshtim me nenin 38 të Ligjit nr.7692, datë 31.03.1993 "Të Drejtat dhe Liritë Themelore të Njeriut", sepse lihet në diskrecionin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë, të thërrasë ose jo personin ndaj të cilit merret masa disiplinore ose transferohet.

Ndërsa kërkuesi Skënder Skëndaj ka qenë gjyqtar në gjykatën e rrethit Vlorë dhe me Vendimin nr.7, datë 06.02.1996 të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, është transferuar në gjykatën e rrethit Delvinë "për 2 vjet për riorganizimin e asaj gjykate" dhe më pas me Vendimin nr.8, datë 23.08.1996 të Këshillit të Lartë të Drejtësisë është liruar nga detyra e gjyqtarit për shkak se nuk ka zbatuar vendimin e parë.

Gjykata çmon se të dy këto vendime duhen shfuqizuar jo vetëm se çenojnë parimin kushtetues të procesit të rregullt ligjor të sanksionuar në nenin 38 të Ligjit nr.7692, datë 31.03.1993 për "Të Drejtat dhe Liritë Themelore të Njeriut" (sepse janë marrë pa u thirrur kërkuesi dhe pa iu dhënë atij mundësi të mbrohet), por edhe vijnë në kundërshtim me nenin 10 të Ligjit Kushtetues nr.7561, datë 29.04.1992, sipas të cilit lëvizja e gjyqtarëve mund të bëhet vetëm nga organi kompetent dhe sipas procedurës së caktuar me ligj. Në asnjë dispozitë ligjore nuk parashikohet marrja e masës së largimit nga detyra të gjyqtarit kur ai nuk pranon "transferimin në një gjykatë tjetër për shkak riorganizimi".

Në këtë drejtim kjo Gjykatë është shprehur edhe në vendimin e saj të mëparshëm nr.7, datë 03.11.1994.

Gjykata Kushtetuese, siç dihet, është kompetente të marrë në shqyrtim pajtueshmërinë ose jo të një dispozite ligjore me kushtetutën si dhe të një akti tjetër me karakter normativ me kushtetutën ose me ligjin dhe nuk hyn në gjykimin e fakteve dhe nuk bën vlerësimin e provave. Prandaj, kjo Gjykatë është e mendimit se në rast se nuk parashikohet me ligj shprehimisht se ankimet kundër Vendimit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë bëhen në Gjykatën e Kasacionit atëhere detyrimisht dhe parimisht shqyrtimi i këtyre ankimeve do të bëhet nga gjykata e zakonshme e shkallës së parë.

Prandaj, dhe duke patur parasysh pozitën e veçantë të gjyqtarëve dhe prokurorëve si subjekte të pushtetit gjyqësor të pavarur, Gjykata çmon se është e nevojshme të bëhet një shtesë në nenin 20 të ligjit nr.7574, datë 24.06.1992 "Për organizimin e drejtësisë dhe disa ndryshime në Kodet e Procedurave Penale e Civile", me këtë përmbajtje: "Kundër vendimit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë mund të bëhet ankim në Gjykatën e Kasacionit".

PËR KËTO ARSYE:

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, duke u bazuar në nenet 26 e vijues të ligjit nr.7561, datë 29.4.1992 "Për disa ndryshime e plotësime në ligjin nr.7491, datë 29.4.1991 "Për dispozitat kryesore kushtetuese"", njëzëri,

VENDOSI:

1. Detyrimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë të rishqyrtojë çështjet e kërkuesave Xhemile Balavia, Igli Toska, Kujtim Bara, Artur Gumbardhi, Eduard Veçani, Kosta Kacorri, Gjystina Dardeli, Gjon Lepuri dhe Bardhyl Lohja, duke i dhënë atyre mundësi të ushtrojnë të drejtën e mbrojtjes.

2. Shfuqizimin e pjesës së dytë të nenit 11 të Rregullores nr.1/1, datë 30.3.1995 "Për mënyrën e funksionimit e të ushtrimit të veprimtarisë së Këshillit të Lartë të Drejtësisë", me këtë përmbajtje: "Kur e gjykon të nevojshme, Këshilli i Lartë i Drejtësisë mund të thërrasë në mbledhje, t'i drejtojë pyetje e të kërkojë shpjegime drejtpërdrejt nga punonjësi ndaj të cilit është kërkuar marrja e masës disiplinore".

3. Shfuqizimin e vendimeve nr.7, datë 6.2.1996 dhe nr.8, datë 23.8.1996 të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, për transferimin dhe lirin nga detyra e gjyqtarit të kërkuesit Skënder Skëndaj".

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi menjëherë.